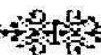

کلیات درمان وابستگی به مواد با تاکید بر خانواده درمانی

(به انضمام پرومکل علمی ۸ جلسه ای خانواده درمانی گروهی)

دکتر مهین ارده بادی

(پزشک - روان سسر - مینی - درمانگر اعتیاد)

دکتر مهران سلیمان

(دکترای روان شناسی - هیئت علمی دانشکده پزشکی)

فرزانه محمدی سوره

(کارشناس ارشد روان شناسی بالینی)

۱۳۹۵

سرشناسه	:	اردوبادی، شاهین، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	:	کلیات درمان وابستگی به مواد با تأکید بر خانواده درمانی... / مولفان شاهین اردوبادی، مهران سلیمانی، فرزانه محمدی سوره.
مشخصات نشر	:	تهران : سخنوران، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۱۹۶ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۳۸۳-۹۴۶-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص ۱۹۸ - ۱۷۵.
موضوع	:	اعتیاد -- درمان
موضوع	:	Drug addiction -- Treatment
موضوع	:	سوء مصرف مواد -- درمان
موضوع	:	Substance abuse -- Treatment
موضوع	:	روان درمانی خانواده
موضوع	:	Family psychotherapy
شناسه افزود	:	سلیمانی، مهران، ۱۳۵۷ -
شناسه افزوده	:	محمدی سوره فرزانه، ۱۳۴۹ -
رده بندی کنگره	:	HV ۱۷۱۵ ۴۳ / الف ۰۱/ HV
رده بندی دیویی	:	۳۶۲/۳۹۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۴۵۳۸۱۲

کارگر شمالی، بعد از ادوارد براون، شماره ۱۴۰۷، طبقه اول

تلفن: ۰۹۰۹۰۶۱۶۰۱۳ - ۶۶۴۷۶۳۰۶

۰۹۱۰۰۶۱۷۲۸۳

سایت انتشارات: www.enpocketab.com

عنوان کتاب	:	کلیات درمان وابستگی به مواد با تأکید بر خانواده درمانی
مولفان	:	شاهین اردوبادی، مهران سلیمانی، فرزانه محمدی سوره
ناشر	:	سخنوران
سال و نوبت چاپ	:	۱۳۹۵ - اول
شمارگان	:	۱۰۰۰ نسخه
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۳۸۳-۹۴۶-۵
مرکز پخش	:	۰۹۱۲۰۶۱۷۲۸۳ - ۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳
قیمت	:	۱۵۰۰۰ تومان
حق چاپ محفوظ است.		

فهرست

۹۰	 پیشگفتار
۱۳	 فصل اول: مقدمه
۲۰	 معتاد
۲۱	 سبک زندگی
۲۱	 رضایت زناشویی
۲۱	 باورهای ارتباطی
۲۲	 خانواده درمانی
۲۲	 دارو درمانی
۲۳	 فصل دوم: تعاریف و مفاهیم و تنوع اعتیاد آور
۲۴	 کلیاتی در مورد اعتیاد
۲۶	 انواع مواد اعتیاد آور
۲۸	 محرک ها
۳۰	 مواد آرام بخش، خواب آور، و ضد اضطراب
۳۰	 توهم زا ها
۳۳	 مواد استنشاقی
۳۴	 سایر موادی که مورد سوء مصرف قرار می گیرند
۴۲	 علل اعتیاد به مواد و داروها
۴۶	 خود درمانی
۴۸	 سوء مصرف و اعتیاد
۵۰	 آمادگی ژنتیک
۵۵	 فصل سوم: برخی از عوامل موثر بر درمان
۵۶	 سبک زندگی
۵۶	 رضایت زناشویی
۵۶	 باورهای ارتباطی
۱۰۵	 فصل چهارم: نگرش کلی بر درمان های رایج در سوء مصرف مواد و اعتیاد

۱۰۷	 خدمات اجتماعی
۱۰۹	 رفتار درمانی
۱۱۰	 بیزاری درمانی
۱۱۱	 آموزش خود - کنترل رفتاری
۱۱۲	 درمان های شناختی - رفتاری
۱۱۳	 خانواده درمانی و زوج درمانی
۱۱۴	 درمان بیولوژیک و فارمالوژیک
۱۱۹	 فصل پنجم: درمانهای دارویی
۱۲۰	 سم زدایی
۱۲۰	 روش های سم زدایی
۱۲۷	 فصل ششم: خانواده درمانی
۱۳۰	 تعریف خانواده درمانی
۱۳۱	 مسایل نظری
۱۳۲	 انواع نظریه های خانواده درمانی
۱۳۶	 درمان حل مشکل
۱۳۸	 انحرافات و بیماریهای روانی
۱۴۳	 باورهای اساسی رویکرد غنی سازی ارتباط
۱۴۴	 پایه های اساسی رویکرد غنی سازی ارتباط
۱۵۱	 اصول اخلاقی ارتباط و تراز پرداخت خانواده
۱۵۸	 چه وقت باید خانواده درمانی کرد؟
۱۵۹	 اهداف خانواده درمانی
۱۶۱	 فصل هفتم: راهنمای عملی جلسات درمانی و پروتکل هشت جلسه ای خانواده درمانی گروهی اعتیاد
۱۶۹	 فصل هشتم: خاتمه کلام
۱۷۳	 منابع و مآخذ

تشکر و سپاس بی پایان مخصوص خدایی است که بشر را آفریده و به او قدرت اندیشیدن داده و توانایی های بالقوه را در وجود انسان قرار داده و او را امر به تلاش و کوشش نموده است.

در حال حاضر اختلالات مصرف مواد و عواقب وخیم و ناخوشایند آن یکی از مهمترین مشکلات سلامت+ در سراسر دنیا می باشد. این اختلالات با بسیاری از مشکلات جدی پزشکی، روان پزشکی، خانوادگی، شغلی، قانونی، مالی و اخلاقی رابطه دارند که بسیاری از این موارد جزو مولفه های سبک زندگی، رضایت زناشویی و باورهای ارتباطی بوده و نقش اساسی در ایجاد و تغییر این متغیرها دارند و به همین علت ما در این کتاب بر روی این متغیرها تاکید و ره ای خواهیم داشت.

اختلالات مصرف مواد نه تنها باعث درد و رنج مصرف کننده می شود، بلکه بار و آسیب فراوانی نیز بر خانواده و جامعه تحمیل می کند (فرجاد، ۱۳۹۲). نتایج مطالعات همه گیرشناسی در زمینه شیوع اختلالات مصرف مواد نشان می دهد در سراسر جهان حدود ۲۰۰ میلیون نفر، یا پنج در صد کل جمعیت، در حال حاضر مصرف کننده مواد می باشند. در ایران نیز پژوهش ها نشان می دهد که در فرایند درمان و بهبودی ۲۰ تا ۹۰ درصد افراد سوء مصرف کننده مواد که تحت درمان قرار می گیرند دچار عود می شوند (میلر^۱، ۲۰۰۰؛ بریلیسی^۲، راک^۳، مک ماین^۴، ۲۰۰۲؛ به نقل از دباغی، ۱۳۸۶).

پس از پیروزی انقلاب اسلامی علیرغم تلاش بی وقفه نظام مقدس اسلامی کشورمان و تقدیم بیش از ۲۷۰۰ نفر شهید از نیروهای نظامی و انتظامی، این روند رو به رشد بوده است. در نتیجه آمار معتادان و نیز عوارض ناشی از اعتیاد افراد افزایش داشته است. برآوردهای رسمی اولیه و ساده از تعداد معتادین و سوء مصرف کنندگان مواد مخدر رقمی حدود دو میلیون نفر را ذکر می نماید و با در نظر گرفتن حداقل یک خانواده پنج نفری مرتبط با این

1. Miller

2. Breissli

3. Rock

4. Mc Maain

افراد، به رقمی حدود ده میلیون نفر انسان که در ارتباط نزدیک با معضلات و مشکلات ناشی از آن می باشند دست می یابیم. محبوسین زندانهای کشور در سال ۷۷ معادل ۱۶۰۷۷۵ نفر بوده که قریب به شصت در صد آنان مرتبط با مواد مخدر و اعتیاد بوده اند (ستوده، ۱۳۸۶).

به گزارش خبرنگار اجتماعی خبرگزاری مصر، بر اساس یک نظرسنجی در سال ۱۳۸۵، اعتیاد به مواد مخدر بعد از گرانی سومین مشکل اجتماعی است که حدود ده میلیون نفر در خانواده ها با این معطل درگیر میباشند که بخش اعظمی از آنها را جوانان تشکیل می دهند. بنا به گزارش مرکز مبارزه با مواد مخدر نیمی از معتادان ایرانی، استعمال مواد مخدر را از سن ۱۴ سالگی آغاز کرده اند. بنا به گزارش سال ۱۳۸۵ تعداد ۳۵۰ هزار دانش آموز در معرض اعتیاد بوده، ۲۲ درصد دانش آموزان در معرض اعتیاد هستند و گروه سنی ۱۵ تا ۲۷ سال بیشترین موارد را در بر میگیرند (حسن پور، ۱۳۸۵).

اهمیت خسارت و ضررهای اعتیاد به مواد مخدر متوجه خود فرد نیست، بلکه چه بسا، او زندگی اعضای یک خانواده را فلج می سازد و به سطح وسیع تر نظام زندگی یک اجتماع بزرگ را به هم می زند و نقصی در سلسله اعصاب پیکره اجتماعی بوجود می آورد که زیان و خسارات آن به آسانی و ارزانی قابل جبران نباشد. چون اعتیاد اغلب قربانیان خود را از میان نسل جوان بر می گزیند و استعدادها و قابلیت های آنان را به انحطاط و زوال می کشاند و موجب از بین رفتن ارزشهای معنوی و اخلاقی یک جامعه می گردد، نه حدود خسارت و زیان آن قابل اندازه گیری مادی نیست (بخشایشی، ۱۳۶۴).

آمار رو به افزایش اعتیاد در جهان - از جمله ایران - و پیامدهای منفی آن، سوء مصرف مواد را در دهه های اخیر به یکی از مهمترین اولویت های پژوهشی مجامع علمی تبدیل کرده است. با این همه برای درمان این معطل و کاهش آسیب و پیامد های منفی آن، تلاش های زیادی باید صورت گیرد (ستوده، ۱۳۸۶).

از آنجا که دولت همه ساله، هزینه هنگفتی را صرف مبارزه، پیشگیری و درمان پدیده اعتیاد می کند، لذا ضرورت مطالعه و شناخت علمی سبک های زندگی، وضعیت زناشویی و رضایت از آن و نیز باورهای ارتباطی سوء مصرف کنندگان مواد، و مداخله و تاثیر گذاری در این مولفه ها در جهت کمک به سازگاری آنها از یک طرف و کاهش آسیب های روان

شناختی آنها از طرف دیگر، برای متخصصین روان شناسی و پزشکی حائز اهمیت می باشد (حسن پور، ۱۳۸۵).

انتظار می رود نتایج این کتاب بتواند راهنمای عملی برای بکار گیری روشهای همزمان روان شناختی و طبی برای متخصصین این حوزه در ارتباط با سوء مصرف کنندگان مواد مخدر باشد.

دکتر شاهین اردوبادی

پاییز ۱۳۹۵

www.ketab.ir